การศึกษาเปรียบเทียบสุภาษิตในหนังสือประมวลระดับคำศัพท์และอักษรจีน ประมวลมาตรฐานการสอบวัดระดับภาษาจีนและมาตรฐานความรู้ภาษาจีน

A Comparative Study of Chinese Idioms in the Vocabulary and Chinese Character Grading Syllabus, New Chinese Proficiency Test (HSK1-6) Syllabus, and Chinese Proficiency Grading Standards

Received 5 February, 2023
Revised 6 May, 2023
Accepted 20 June, 2023

สุพิชญา อ่ำคิด Supidchaya Amkid[1]*,
พิสิษฐพัฒน์ ปัญญาเร็ว ทองเปลว Phisitthaphat Panyarew Thongpleaw[2],
บุญธิญา รักสวน Boontiya Raksuan[3]

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อสำรวจจำนวนและเปรียบเทียบสุภาษิตที่ปรากฏในหนังสือประมวลระดับคำศัพท์และอักษรจีน ประมวลมาตรฐานการสอบวัดระดับภาษาจีนและมาตรฐานความรู้ภาษาจีน 2) เพื่อศึกษาลักษณะเด่นของสุภาษิตที่ปรากฏซ้ำในหนังสือประมวลระดับคำศัพท์และอักษรจีน ประมวลมาตรฐานการสอบวัดระดับภาษาจีนและมาตรฐานความรู้ภาษาจีน การวิจัยนี้เป็นการศึกษาข้อมูลจากเอกสาร (Document Research) โดยรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์สุภาษิตจากหนังสือจำนวน 3 ชุด ได้แก่ หนังสือประมวลระดับคำศัพท์และอักษรจีนสำหรับการทดสอบวัดระดับภาษาจีน หนังสือประมวลมาตรฐานการสอบวัดระดับภาษาจีนรูปแบบใหม่ (HSK1-6) และหนังสือมาตรฐานความรู้ภาษาจีน การสอนภาษาจีนระดับนานาชาติ

ผลการศึกษาพบว่า 1) จำนวนสุภาษิตที่ปรากฏในหนังสือทั้งสามชุดเรียงจากมากไปน้อย ได้แก่ มาตรฐานความรู้ภาษาจีน (353 สุภาษิต) ประมวลระดับคำศัพท์และอักษรจีน (135 สุภาษิต) และประมวลมาตรฐานการสอบวัดระดับภาษาจีน (113 สุภาษิต) ตามลำดับ ผู้วิจัยคิดว่า สาเหตุที่มีการปรากฏของสุภาษิตจำนวนมากในมาตรฐานความรู้ภาษาจีนซึ่งเป็นมาตรฐานจัดระดับภาษาจีนที่

[1]* อาจารย์ประจำหลักสูตร สาขาวิชาภาษาจีน วิทยาลัยศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยรังสิต e-mail: supidchaya0211@gmail.com
[2] อาจารย์ประจำ สาขาวิชาภาษาจีน วิทยาลัยศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยรังสิต e-mail: phisitthaphat.t@rsu.ac.th
[3] อาจารย์ประจำ สาขาวิชาภาษาจีน วิทยาลัยศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยรังสิต e-mail: boontiya.yee@gmail.com

ใช้อยู่ในปัจจุบันนั้น มาจากจำนวนรวมของคำศัพท์ทั้งหมดในตารางคำศัพท์ที่เพิ่มขึ้น รวมถึงสอดคล้องกับเป้าหมายของมาตรฐานฉบับใหม่ คือ การยกระดับมาตรฐานที่ใช้ในการทดสอบภาษาจีนให้สูงขึ้น จากการเปรียบเทียบสุภาษิตที่ปรากฏในหนังสือแต่ละชุดพบว่า สุภาษิตที่ปรากฏซ้ำในหนังสือทั้ง 3 ชุดมีจำนวนทั้งสิ้น 42 สุภาษิต ผู้วิจัยเห็นว่า การปรากฏซ้ำของสุภาษิตเหล่านี้สะท้อนให้เห็นถึงความจำเป็นในการเรียนรู้สุภาษิตเฉพาะกลุ่มที่มีโอกาสพบบ่อยเมื่อสื่อสารกับเจ้าของภาษา ผู้เรียนภาษาจีนชาวต่างชาติควรเรียนรู้ความหมายและการนำไปใช้อย่างถูกต้อง 2) ลักษณะเด่นของสุภาษิตทั้ง 42 สุภาษิต พบว่า ทั้งด้านความสมมาตรของเสียงวรรณยุกต์ ความสมมาตรของความหมาย และความหมายเชิงอารมณ์ความรู้สึกของสุภาษิตกลุ่มนี้ สอดคล้องกับผลการศึกษาเกี่ยวกับสุภาษิตจีนในขอบเขตการศึกษาภายในประเทศจีน ซึ่งแสดงให้เห็นว่า หากผู้เรียนชาวต่างชาติได้เรียนรู้สุภาษิตทั้ง 42 สุภาษิตนี้ จะทำให้ตนเองมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับลักษณะเด่นของสุภาษิตจีนมากยิ่งขึ้น สำหรับด้านความสัมพันธ์ระหว่างสุภาษิตกับตัวชี้วัดเชิงปริมาณในมาตรฐานความรู้ภาษาจีน ผลการศึกษาพบว่า พยางค์ อักษรจีนและคำศัพท์ส่วนใหญ่ที่ใช้ประกอบสุภาษิตนั้นจัดอยู่ในระดับ 6 ลงมา มีเพียงส่วนน้อยที่จัดอยู่ในระดับ 7-9 อีกทั้งอักษรบางตัว เช่น “以” “所” “而” เป็นต้น ยังปรากฏคำอธิบายในตารางไวยากรณ์ด้วย ผลการวิจัยข้างต้น สามารถนำไปใช้ในการออกแบบหนังสือ ตำรา และบูรณาการร่วมกับการเรียนการสอนในรายวิชาสำนวนและสุภาษิตจีน เช่น การนำลักษณะเด่นของสุภาษิตจีนด้านใดด้านหนึ่งมาเป็นข้อสังเกตเกี่ยวกับสุภาษิตจีน การเรียบเรียงสุภาษิตโดยกำหนดหมวดนำจากตัวอักษรจีนที่ปรากฏในการประกอบสุภาษิต 42 สุภาษิต เป็นต้น

คำสำคัญ: เปรียบเทียบ สุภาษิตจีน ประมวล มาตรฐานความรู้ HSK

Abstract

The purposes of this study were to 1) compare and investigate the number of Chinese idioms existing in the Vocabulary and Chinese Characters Grading Syllabuses, New Chinese Proficiency Test (HSK1-6) Syllabus, and Chinese Proficiency Grading Standards and 2) study the prominent characteristics of the idioms existing in the Vocabulary and Chinese Characters Syllabuses, New Chinese Proficiency Test

(HSK1-6) Syllabus, and Chinese Proficiency Grading Standards. This study employed the document research method. Data were gathered from three main sources including Vocabulary and Chinese Characters Grading Syllabus, New Chinese Proficiency Test (HSK1-6) Syllabus, and Chinese Proficiency Grading Standards for International Chinese Language Education

The results revealed that the number of Chinese idioms existing in the three selected books ranked from high to low was as follows: Chinese Proficiency Grading Standards for International Chinese Language Education (353 idioms), New Chinese Proficiency Test (HSK1-6) Syllabus (135 idioms), and Vocabulary and Chinese Characters Grading Syllabuses (113 idioms). The researchers assumed that a high number of idioms in the Chinese Proficiency Grading Standards for International Chinese Language Education may result from an attempt to build up a large vocabulary bank to meet the standards of the Chinese proficiency test. Furthermore, it was found that there were 42 Chinese idioms which existed in all three books. This reflected the necessity to learn idioms which might be frequently found when having conversations with the native speakers. So, learners should learn the meanings and usage of those idioms. Considering the prominent characteristics of these 42 idioms, the analysis showed that the tonal symmetry, sematic symmetry, and the emotional meaning of the idioms found were relevant to the results of the studies on Chinese idioms conducted in China. This showed that if learners could master 42 idioms, they would gain more knowledge and understanding about the prominent characteristics of Chinese idioms. When it comes to the relationship between the idioms and the quantitative indicator for the Chinese Proficiency Grading Standards, it was found that the syllable and level of most Chinese words found did not exceed level 6, and only a few were in level 7 – 9. In addition, some Chinese characters including “以” “所” “而” also existed in the grammar tables. The results from this present study could be used as guidelines for the design of teaching materials or integrated with the

teaching of Chinese idioms such as using prominent characteristics of Chinese idioms in the observation of Chinese idioms as well as a compilation of idioms using the Chinese characters appearing in the formation of the 42 idioms found.

Keywords: Chinese Idioms, Chinese Proficiency Test, Comparative Study, Syllabuses

1. บทนำ

นักวิชาการหลายท่านให้ความหมายของสุภาษิตจีนไว้หลากหลาย เช่น เสาวภาคย์ วรลัคนากุล (2551, น. 104 อ้างถึงใน อาริสา หาวรดิษ, 2564, น. 29) กล่าวว่า สุภาษิตจีนเป็นคำสั้นที่กินใจผู้ฟังที่ผ่านการกลั่นกรองและสืบทอดมาจากสมัยก่อน ปัจจุบันเราใช้สุภาษิตในชีวิตประจำวัน เช่น การชมเชย ให้กำลังใจ สั่งสอน ออกตัว เสียดสี หรือเยาะเย้ย ฯลฯ หรือ เรณุกา สิทธิตถะวงศ์ (2559, น. 160) กล่าวว่า การใช้ถ้อยคำเปรียบเทียบในภาษาไทยนั้น จะถ่ายทอดโดยสุภาษิต คำพังเพย สำนวน สำหรับภาษาจีนจะถ่ายทอดคำเปรียบเทียบเหล่านี้ผ่าน 成语 (Chéngyǔ) หมายถึง สุภาษิต สุภาษิตของจีนนั้นจะมีลักษณะพิเศษ คือ ส่วนมากมักจะมีสี่พยางค์ 俗语 (Súyǔ) หมายถึง คำพังเพย และ 熟语 (Shúyǔ) หมายถึง สำนวน

ในปีพ.ศ. 2564 มีการประกาศใช้มาตรฐานความรู้ภาษาจีน การสอนภาษาจีนระดับนานาชาติหรือ 《国际中文教育中文水平等级标准》ทำให้มีนักวิชาการหลายท่านให้ความสนใจศึกษาและวิเคราะห์ประมวลการทดสอบวัดระดับมาตรฐานภาษาจีนมากขึ้น ในด้านคำศัพท์มาตรฐานความรู้ภาษาจีนชุดใหม่นี้มีปริมาณคำศัพท์มากกว่าประมวลมาตรฐานการสอบวัดระดับภาษาจีนรูปแบบใหม่ (HSK 1-6) จาก 5,000 คำ เป็น 11,092 คำ คำศัพท์ที่เพิ่มขึ้นย่อมทำให้จำนวนสุภาษิตที่ปรากฏในมาตรฐานความรู้ชุดใหม่เพิ่มขึ้นตามลำดับ อีกทั้ง วิธีการคัดเลือกคำศัพท์ที่ผู้จัดทำมาตรฐานเหล่านี้ใช้คือ การมุ่งเน้นคำศัพท์ที่สามารถนำไปใช้เพื่อการสื่อสาร ดังจะเห็นได้จากคำอธิบายของมาตรฐานความรู้ภาษาจีนชุดใหม่ด้านความเข้าใจที่มีต่อหัวข้อและเนื้อหา มีการเรียงลำดับหัวข้อและเนื้อหาจากระดับง่ายไประดับยาก โดยเฉพาะความคาดหวังต่อผู้เรียนขั้นสูง (ระดับ 7-9) นั้น ดังที่สุพิชญา อ่ำคิด (2564, น. 616) กล่าวว่า การมีวิสัยทัศน์เกี่ยวกับการต่างประเทศและความสามารถในการสื่อสารข้ามวัฒนธรรมเป็นปัจจัยที่สำคัญอีกสองปัจจัยที่ควรมีเพื่อแสดงให้เห็นว่า ผู้ที่จะสามารถผ่านการวัดระดับตามมาตรฐานขั้นสูงได้ ต้องมีคุณสมบัติที่เพียบพร้อมรอบด้าน โดยเฉพาะการนำภาษาไปใช้ได้อย่างธรรมชาติ ชาวจีนใช้สุภาษิตเป็นคำศัพท์

พื้นฐานในการสนทนาในชีวิตประจำวัน หากผู้เรียนภาษาจีนชาวต่างชาติมีความสามารถในการใช้สุภาษิตจีน ก็จะนับได้ว่า ระดับภาษาจีนของผู้นั้นอยู่ในระดับดีใกล้เคียงกับเจ้าของภาษาอีกด้วย

อย่างไรก็ตาม ในปัจจุบันยังไม่ปรากฏผลงานใดที่มุ่งเน้นศึกษาเฉพาะสุภาษิตที่ปรากฏในมาตรฐานความรู้ภาษาจีนชุดใหม่ ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาจำนวน การเปรียบเทียบและลักษณะเด่นของสุภาษิตที่ปรากฏในหนังสือประมวลระดับคำศัพท์และอักษรจีน ประมวลมาตรฐานการสอบวัดระดับภาษาจีนและมาตรฐานความรู้ภาษาจีน เพื่อนำผลการศึกษาที่ได้มาพัฒนาและปรับปรุงเนื้อหา รวมถึงรูปแบบการเรียนการสอนภาษาจีนให้เหมาะสมและสอดคล้องกับมาตรฐานระดับนานาชาติ อีกทั้ง ยังนับว่าเป็นการเตรียมความพร้อมในการทดสอบวัดระดับภาษาจีน (HSK) รูปแบบใหม่อีกด้วย

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1) เพื่อสำรวจจำนวนและเปรียบเทียบสุภาษิตที่ปรากฏในหนังสือประมวลระดับคำศัพท์และอักษรจีน ประมวลมาตรฐานการสอบวัดระดับภาษาจีนและมาตรฐานความรู้ภาษาจีน

2) เพื่อศึกษาลักษณะเด่นของสุภาษิตที่ปรากฏซ้ำในหนังสือประมวลระดับคำศัพท์และอักษรจีน ประมวลมาตรฐานการสอบวัดระดับภาษาจีนและมาตรฐานความรู้ภาษาจีน

3. วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

3.1 การคัดเลือกสุภาษิตจีนเพื่อใช้ทดสอบระดับภาษาจีนของผู้เรียนภาษาจีนชาวต่างชาติ

ในการปรับปรุงมาตรฐานที่ใช้ทดสอบระดับภาษาจีนของผู้เรียนภาษาจีนชาวต่างชาติแต่ละครั้ง หมวดคำศัพท์ ถือว่าเป็นหมวดที่มีความเปลี่ยนแปลงมากที่สุด กล่าวคือ มีการคัดคำศัพท์เข้าและออกตามเกณฑ์ที่ใช้ในการคัดเลือกที่แตกต่างกัน เช่น การใช้คำศัพท์ตามยุคสมัย ความถี่ในการใช้ เป็นต้น โดยในบรรดาคำศัพท์ทั้งหมดนั้น กลุ่มคำศัพท์ที่มักได้รับความสนใจ มีการศึกษาและวิเคราะห์เกี่ยวกับการคัดเลือก การจัดระดับ ได้แก่ สุภาษิต ตัวอย่างเช่น Li Hongyin (2005, pp. 74-75) วิเคราะห์การคัดเลือกสุภาษิตในหนังสือประมวลระดับคำศัพท์และอักษรจีนสำหรับการทดสอบวัดระดับภาษาจีน《汉语水平词汇与汉字等级大纲》ผลการศึกษาพบว่า การที่จำนวนสุภาษิตไม่เท่ากันในแต่ละระดับ โดยเรียงลำดับจากจำนวนน้อย (ขั้นต้น) ไปมาก (ขั้นสูง) สะท้อนให้เห็นแนวคิดในการจัดทำหนังสือประมวลระดับคำศัพท์และอักษรจีนของผู้จัดทำ คือ

สุภาษิตรวมถึงวลีชนิดต่าง ๆ (ภาษาจีนใช้คำว่า “语” เรียกรวมคำศัพท์ที่ประกอบจากจำนวนคำมากกว่า 1 คำขึ้นไป) นั้นยากกว่า คำ (词) โดยจำนวนที่แตกต่างกันของคำศัพท์กลุ่มนี้ถือเป็นเกณฑ์หนึ่งที่ใช้วัดระดับความยากของคำศัพท์แต่ละระดับ

Luo Yu, Li Ying (2017) เปรียบเทียบการคัดเลือกสุภาษิตจีนในหนังสือประมวลระดับคำศัพท์และอักษรจีนสำหรับการทดสอบวัดระดับภาษาจีน《汉语水平词汇与汉字等级大纲》และหนังสือประมวลระดับพยางค์ อักษรจีนและคำศัพท์《音节汉字及词汇等级划分》โดยอ้างอิงจากพจนานุกรม Hanyu Chengyu Cidian《汉语成语词典》ผลการศึกษาพบว่า การคัดเลือกสุภาษิตแบ่งเป็น 3 สถานการณ์ ได้แก่ การกระจายของสุภาษิตในแต่ละระดับเปลี่ยนไป มีสุภาษิตที่ได้รับคัดเลือกเข้ามาใหม่ และมีสุภาษิตที่ถูกคัดออก

3.2 ลักษณะเด่นของสุภาษิตจีน

การศึกษาสุภาษิตจีนในขอบเขตศึกษาภายในประเทศจีนนั้น สามารถแบ่งลักษณะเด่นของสุภาษิตจีนออกเป็นด้านต่าง ๆ ได้หลายด้าน ดังนี้

ด้านระเบียบแบบแผนในการประกอบสุภาษิตของตัวอักษรจีนทั้งสี่ตัว Wu Huiying (1995, pp. 21-22) กล่าวว่า สาเหตุที่ชาวจีนนิยมใช้สุภาษิต เนื่องมาจากสุภาษิตมีความสั้น กระชับ สื่อความหมายชัดเจน และจำง่าย นอกจากนี้ยังแฝงไว้ด้วยโครงสร้างที่มีระเบียบแบบแผน (结构美) หลายด้าน ได้แก่ ความสมดุล (均衡美) การกระจาย (错落美) ลักษณะคู่ขนาน (平行美) และความสมมาตร (对称美) ด้วยโครงสร้างภายในของสุภาษิตที่มีระเบียบแบบแผนเช่นนี้ ทำให้ปัจจุบันยังคงปรากฏการใช้สุภาษิตทั้งในภาษาพูดและภาษาเขียนอย่างแพร่หลาย ลำดับต่อมา จากโครงสร้างอันมีระเบียบแบบแผนของสุภาษิตจีน ทำให้มีผู้สนใจศึกษาโครงสร้างภายในของสุภาษิตในระดับที่ลึกซึ้งยิ่งขึ้น โดยเฉพาะด้านความสมมาตรที่แฝงอยู่ภายในสุภาษิต เช่น Liu Zhenqian (2000, pp. 77-79) ศึกษาและวิเคราะห์ความสมมาตรที่แฝงอยู่ในสุภาษิตด้านโครงสร้างความหมาย (语义结构)

จากการแบ่งโครงสร้างภายในของสุภาษิตตามหน่วยจังหวะ (韵步)[4] 2 หน่วย ได้แก่ ส่วนหน้าสองพยางค์และส่วนหลังสองพยางค์ ผลการศึกษาพบว่า สามารถแบ่งสุภาษิตได้ 3 ประเภท คือ โครงสร้างความหมายสมมาตร โครงสร้างความหมายสมมาตรบางส่วน และโครงสร้างความหมายไม่สมมาตร โดยสัดส่วนที่พบมาก คือ ประเภทความหมายสมมาตรและความหมายสมมาตรบางส่วน นอกจากนี้ ยังพบการศึกษาความสมมาตรของสุภาษิตจีนด้านสัทวิทยา โดย Liu Zhenqian (2004, pp. 45-48) รวบรวมสุภาษิตจากพจนานุกรม Zhonghua Chengyu Cihai《中华成语辞海》จากนั้นจึงวิเคราะห์รูปแบบเสียงของตัวอักษรที่นำมาประกอบเป็นสุภาษิต ผลการศึกษาพบว่า รูปแบบเสียงวรรณยุกต์ผิง-เจ้อ (平仄) ที่พบมากที่สุด 5 อันดับแรก คือ ผิงผิงเจ้อเจ้อ ผิงผิงผิงเจ้อ เจ้อเจ้อผิงผิง ผิงเจ้อผิงผิง และเจ้อผิงผิงเจ้อ ตามลำดับ ซึ่งมีข้อสังเกตคือ รูปแบบเสียงวรรณยุกต์เหล่านี้ มีลักษณะเสียงขึ้นลงเป็นจังหวะดนตรี เมื่อทำการทดสอบเพื่อเปรียบเทียบว่ารูปแบบเสียงวรรณยุกต์ของสุภาษิตนั้นมีผลต่อการจดจำสุภาษิตของผู้เรียนชาวต่างชาติหรือไม่ ผลการทดสอบพบว่า ผู้รับการทดสอบสามารถจดจำสุภาษิตที่มีรูปแบบเสียงวรรณยุกต์ขึ้นลงได้เร็วและง่ายกว่าสุภาษิตที่มีรูปแบบเสียงวรรณยุกต์เสมอกัน

นอกจากการศึกษาลักษณะเด่นของสุภาษิตด้านความสมมาตรแล้ว ยังมีการศึกษาความหมายของสุภาษิตตามความหมายเชิงอารมณ์ความรู้สึกด้วย เช่น Yan Xiangru, Chen Aihui (2017, pp. 13-15) ศึกษาความหมายเชิงอารมณ์ความรู้สึก (感情色彩义) ที่แฝงอยู่ในสุภาษิตจากพจนานุกรม 3 เล่ม ผลการศึกษาพบว่า ความหมายเชิงอารมณ์ความรู้สึกที่พบมากที่สุด คือ ความหมายเชิงบวก เช่นเดียวกันกับ Li Bujun (2020, pp. 22-25) วิเคราะห์ลักษณะเด่นของสุภาษิตที่มีความถี่ในการใช้สูงจากคลังข้อมูล 3 แหล่ง และยังเป็นสุภาษิตที่ปรากฏในหนังสือประมวลระดับคำศัพท์และอักษรจีนสำหรับการทดสอบวัดระดับภาษาจีน《汉语水平词汇与汉字等级大纲》ด้วย ผลการศึกษาพบว่า ในด้านความหมายเชิงอารมณ์ความรู้สึกของสุภาษิตจีนนั้น สุภาษิตที่มีความหมายเชิงบวกและเป็นกลางมีสัดส่วนมากกว่าสุภาษิตที่มีความหมายเชิงลบ ซึ่ง

[4] 韵步 หรือ 音步 คือ การประกอบกันตามลำดับของพยางค์หนึ่งหรือสองพยางค์ที่ออกเสียงหนักกับอีกพยางค์หนึ่งหรือสองพยางค์ที่ไม่ออกเสียงหนัก เป็นคำศัพท์เฉพาะในบทกวี ดนตรีวิทยา เป็นต้น เทียบได้กับคำศัพท์ภาษาอังกฤษว่า “foot” ผู้วิจัยสืบค้นคำอธิบายภาษาอังกฤษของคำว่า 韵步 จากหนังสือ The Rhythm and Types of English Poetry หรือ 英语诗歌的韵律与类型 (Chen Caiyi,2008) จากนั้นจึงสืบค้นคำอธิบายภาษาไทยจากคำว่า “foot” อีกครั้งหนึ่ง และพบว่ามีการเอ่ยถึงในคำศัพท์เฉพาะภาษาไทยว่า “หน่วยจังหวะ” (ณัฐพงษ์ วงษ์อำไพ, 2564, น. 14)

สะท้อนให้เห็นถึงการนำเสนอเนื้อหาสาระเพื่อให้ผู้เรียนชาวต่างชาติได้เรียนรู้และเข้าใจแนวความคิดและภูมิหลังทางวัฒนธรรมของชาวจีนจากการเรียนสุภาษิตจีน

4. นิยามศัพท์เฉพาะ

4.1《汉语水平词汇与汉字等级大纲》(修订本) หรือ ประมวลระดับคำศัพท์และอักษรจีนสำหรับการทดสอบวัดระดับภาษาจีน ฉบับปรับปรุง หมายถึง ประมวลระดับคำศัพท์และอักษรจีนสำหรับการทดสอบวัดระดับภาษาจีน (HSK) ตีพิมพ์เมื่อปี ค.ศ. 2001 โดยศูนย์ทดสอบสำนักงานคณะกรรมการทดสอบวัดระดับภาษาจีนแห่งชาติ (国家汉语水平考试委员会办公室考试中心) ในบทความนี้ เรียกย่อเป็น “ประมวลระดับคำศัพท์และอักษรจีน”

4.2《新汉语水平考试大纲》หรือ หนังสือประมวลมาตรฐานการสอบวัดระดับภาษาจีนรูปแบบใหม่ (HSK1-6) หมายถึง ประมวลมาตรฐานการสอบวัดระดับภาษาจีน HSK ระดับ 1-6 มีจำนวน 6 เล่ม ตีพิมพ์เมื่อปีค.ศ. 2010 โดยสถาบันขงจื่อ สำนักงานใหญ่ /สำนักงานส่งเสริมการสอนภาษาจีนนานาชาติ (HANBAN) (孔子学院总部/国家汉办) ในบทความนี้ เรียกย่อเป็น “ประมวลมาตรฐานการสอบวัดระดับภาษาจีน”

4.3《国际中文教育中文水平等级标准》หรือ มาตรฐานความรู้ภาษาจีน การสอนภาษาจีนระดับนานาชาติ หมายถึง มาตรฐานความรู้ภาษาจีน ตีพิมพ์เมื่อปีค.ศ. 2021 โดยศูนย์แลกเปลี่ยนและส่งเสริมความร่วมมือด้านภาษาจีนระหว่างประเทศ กระทรวงศึกษาธิการ (教育部中外语言交流合作中心) ในบทความนี้เรียกย่อเป็น “มาตรฐานความรู้ภาษาจีน”

4.4《语言量化指标》หรือ ตัวชี้วัดเชิงปริมาณ หมายถึง ตัวชี้วัดเชิงปริมาณในมาตรฐานความรู้ภาษาจีน การสอนภาษาจีนระดับนานาชาติ ประกอบด้วยตารางพยางค์ ตารางอักษรจีน ตารางคำศัพท์และตารางไวยากรณ์

4.5《四维基准》หรือ มาตรฐาน 4 มิติ หมายถึง มาตรฐาน 4 มิติในมาตรฐานความรู้ภาษาจีน การสอนภาษาจีนระดับนานาชาติ เป็นการกล่าวถึงตารางพยางค์ ตารางอักษรจีน ตารางคำศัพท์และตารางไวยากรณ์ว่ามีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกันทั้งสี่ด้าน

5. วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการศึกษาข้อมูลจากเอกสาร (Document Research) โดยรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์สุภาษิตจากหนังสือประมวลคำศัพท์และมาตรฐานการทดสอบวัดระดับภาษาจีน

จำนวน 3 ชุด ได้แก่ หนังสือประมวลระดับคำศัพท์และอักษรจีน หนังสือประมวลมาตรฐานการสอบวัดระดับภาษาจีน และหนังสือมาตรฐานความรู้ภาษาจีน จากนั้นจึงนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ในประเด็นต่อไปนี้

ส่วนที่ 1 จำนวนและการเปรียบเทียบสุภาษิตที่ปรากฏในหนังสือประมวลระดับคำศัพท์และอักษรจีนมาตรฐานการทดสอบวัดระดับภาษาจีนและมาตรฐานความรู้ภาษาจีน

ส่วนที่ 2 ลักษณะเด่นของสุภาษิตที่ปรากฏซ้ำในหนังสือประมวลระดับคำศัพท์และอักษรจีน มาตรฐานการทดสอบวัดระดับภาษาจีนและมาตรฐานความรู้ภาษาจีน โดยแบ่งเป็น 4 ประเด็น คือ 1) ความสมมาตรด้านรูปแบบเสียงวรรณยุกต์ 2) ความสมมาตรด้านความหมาย 3) ความหมายเชิงอารมณ์ความรู้สึกและ 4) ความสัมพันธ์ระหว่างสุภาษิตกับตัวชี้วัดเชิงปริมาณ มาตรฐานความรู้ภาษาจีน

6. ผลการวิจัย

6.1 จำนวนและการเปรียบเทียบสุภาษิตที่ปรากฏในหนังสือประมวลระดับคำศัพท์และอักษรจีน มาตรฐานการทดสอบวัดระดับภาษาจีนและมาตรฐานความรู้ภาษาจีน

6.1.1 จำนวนสุภาษิตที่ปรากฏในหนังสือประมวลระดับคำศัพท์และอักษรจีน มาตรฐานการทดสอบวัดระดับภาษาจีนและมาตรฐานความรู้ภาษาจีน

ในการพิจารณาว่าคำศัพท์ใดจัดเป็นสุภาษิต ผู้วิจัยอ้างอิงข้อมูลจากพจนานุกรมสุภาษิตจีน จำนวน 2 เล่ม ได้แก่ 1) Xinhua Chengyu Cidian《新华成语词典》และ 2) Hanyu Chengyu Cidian《汉语成语词典》[5] เกณฑ์ในการพิจารณา คือ สุภาษิตนั้นต้องปรากฏในพจนานุกรมอย่างน้อย 1 เล่ม จำนวนสุภาษิตที่ปรากฏในหนังสือประมวลระดับคำศัพท์และอักษรจีน มาตรฐานการทดสอบวัดระดับภาษาจีนและมาตรฐานความรู้ภาษาจีน มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ตารางที่ 1 จำนวนสุภาษิตจีนในหนังสือประมวลระดับคำศัพท์และอักษรจีน มาตรฐานการทดสอบวัดระดับภาษาจีนและมาตรฐานความรู้ภาษาจีน

ที่มา	คำศัพท์	สุภาษิต	สัดส่วน (ร้อยละ)
ประมวลระดับคำศัพท์และอักษรจีน	8,822	135	1.53

[5] พจนานุกรม Xinhua Chengyu Cidian 《新华成语词典》รวบรวมสุภาษิตเป็นจำนวน 8,000 กว่าสุภาษิต ส่วนพจนานุกรม Hanyu Chengyu Cidian 《汉语成语词典》รวบรวมสุภาษิตเป็นจำนวน 14,243 สุภาษิต

ที่มา	คำศัพท์	สุภาษิต	สัดส่วน (ร้อยละ)
ประมวลมาตรฐานการสอบวัดระดับภาษาจีน	5,000	113	2.26
มาตรฐานความรู้ภาษาจีน	11,092	353	3.18

จากตารางที่ 1 พบว่า สัดส่วนเชิงปริมาณของสุภาษิตที่มีการคัดเลือกในหนังสือ 3 ชุดมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นตามลำดับ กล่าวคือ ในประมวลระดับคำศัพท์และอักษรจีนมีสุภาษิตจำนวน 135 สุภาษิต จากคำศัพท์ 8,822 คำ คิดเป็นร้อยละ 1.53 ลำดับต่อมา คือ ในประมวลมาตรฐานการสอบวัดระดับภาษาจีนมีสุภาษิตจำนวน 113 สุภาษิต จากคำศัพท์ 5,000 คำ คิดเป็นร้อยละ 2.26 ลำดับสุดท้ายคือ ในมาตรฐานความรู้ภาษาจีน มีสุภาษิตจำนวน 353 สุภาษิต จากคำศัพท์ 11,092 คำ คิดเป็นร้อยละ 3.18

เมื่อพิจารณาการกระจายของสุภาษิตในหนังสือทั้ง 3 ชุด ผลการศึกษาที่ได้มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ตารางที่ 2 การกระจายของสุภาษิตในหนังสือประมวลระดับคำศัพท์และอักษรจีน มาตรฐานการทดสอบวัดระดับภาษาจีนและมาตรฐานความรู้ภาษาจีน

ที่มา	ระดับ	จำนวน (ร้อยละ)	ที่มา	ระดับ	จำนวน (ร้อยละ)
ประมวลระดับ	ก (甲)	0 (0.00)		1	0 (0.00)
คำศัพท์และอักษรจีน	ข (乙)	2 (1.48)		2	2 (0.57)
	ค (丙)	15 (11.11)	มาตรฐานความรู้	3	0 (0.00)
	ง (丁)	118 (87.41)	ภาษาจีน	4	1 (0.28)
ประมวลมาตรฐาน	1-4	0 (0.00)		5	1 (0.28)
การสอบวัดระดับ	5	2 (1.77)		6	3 (0.85)
ภาษาจีน	6	112 (98.23)		7-9	346 (98.02)

จากตารางที่ 2 พบว่า สิ่งที่เหมือนกันในเอกสารทั้ง 3 ชุด คือ พบสุภาษิตมากที่สุดในระดับสูง ได้แก่ ร้อยละ 87.41 ร้อยละ 98.23 และร้อยละ 98.02 ตามลำดับ ในขณะที่ระดับต่ำสุดนั้นจะไม่ปรากฏสุภาษิต คิดเป็นร้อยละ 0 จึงอนุมานได้ว่า เจ้าของภาษาทราบดีว่าสุภาษิตจีนนั้นเหมาะสมกับผู้เรียนที่มีพื้นฐานภาษาจีนดีระดับหนึ่ง เนื่องจากความหมายของสุภาษิตนั้น อาจต้องอาศัยความรู้ทางภาษาศาสตร์ ประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมในการทำความเข้าใจ สุภาษิตจีนจึงเป็นเรื่องที่เรียนยากสำหรับผู้เรียนชาวต่างชาติ

นอกจากนี้ หากพิจารณาความแตกต่างของการเรียบเรียงสุภาษิตในเอกสารทั้งสามชุดอย่างละเอียด ก็จะพบความเปลี่ยนแปลงบางประการ เช่น ในประมวลระดับคำศัพท์และอักษรจีน และประมวลมาตรฐานการสอบวัดระดับภาษาจีนไม่ปรากฏสุภาษิตในตารางคำศัพท์ระดับต้น แต่ในมาตรฐานความรู้ภาษาจีนนั้นกลับปรากฏสุภาษิตในตารางคำศัพท์ขั้นต้นระดับ 2 จำนวน 2 สุภาษิต ได้แก่ “一路平安” และ “一路顺风” ผู้วิจัยเห็นว่า การปรากฏสุภาษิตตั้งแต่ขั้นต้นเช่นนี้ ถือเป็นการปูพื้นฐานให้ผู้เรียนชาวต่างชาติได้เรียนรู้สุภาษิตจีนอย่างค่อยเป็นค่อยไป และเป็นการแนะนำเบื้องต้นว่า สุภาษิตจีนนั้นมีลักษณะเด่นหรือมีบทบาทอย่างไรในการเรียนรู้ภาษาจีนและวัฒนธรรมจีน แม้กระทั่งสถานการณ์ใกล้ตัวในชีวิตประจำวัน ก็สามารถนำสุภาษิตมาใช้ได้ ทั้งนี้เพื่อให้ผู้เรียนได้ตระหนักว่าไม่ใช่แค่เฉพาะผู้ที่มีทักษะภาษาจีนขั้นสูงเท่านั้นถึงจะสามารถใช้สุภาษิตได้

6.1.2 การเปรียบเทียบสุภาษิตที่ปรากฏในหนังสือประมวลระดับคำศัพท์และอักษรจีน มาตรฐานการทดสอบวัดระดับภาษาจีนและมาตรฐานความรู้ภาษาจีน

สุภาษิตที่ได้รับคัดเลือกให้อยู่ในหนังสือ 3 ชุดนั้น ปรากฏทั้งส่วนที่เหมือนและแตกต่างกัน ดังรายละเอียดต่อไปนี้

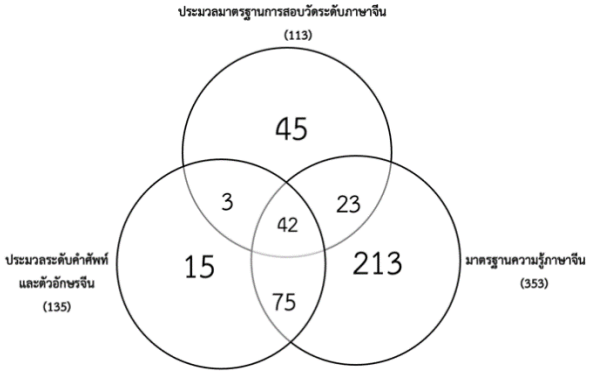

ภาพที่ 1 เปรียบเทียบสุภาษิตที่ปรากฏในหนังสือประมวลระดับคำศัพท์และอักษรจีน มาตรฐานการทดสอบวัดระดับภาษาจีนและมาตรฐานความรู้ภาษาจีน

จากภาพที่ 1 ผลจากการเปรียบเทียบสุภาษิตที่ปรากฏในหนังสือ 3 ชุด แบ่งเป็นประเภทหลัก 3 ประเภท ได้แก่ สุภาษิตที่ปรากฏซ้ำในหนังสือ 3 ชุด (ชั้นในสุดของภาพ) สุภาษิตที่ปรากฏในหนังสือ 2 ชุด (ชั้นที่สองของภาพ) และสุภาษิตที่ปรากฏในหนังสือเพียง 1 ชุด (ชั้นนอกสุดของภาพ) ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยเจาะจงศึกษาเฉพาะสุภาษิตที่ปรากฏซ้ำในหนังสือทั้ง 3 ชุด มีจำนวนทั้งหมด 42 สุภาษิต แจกแจงรายละเอียดได้ดังนี้

ตารางที่ 3 สุภาษิตที่ปรากฏซ้ำในหนังสือประมวลระดับคำศัพท์และอักษรจีน มาตรฐานการทดสอบวัดระดับภาษาจีนและมาตรฐานความรู้ภาษาจีน

ประมวลระดับคำศัพท์และตัวอักษรจีน		**ประมวลมาตรฐานการสอบวัดระดับภาษาจีน**		**มาตรฐานความรู้ภาษาจีน**	
ระดับ ข ระดับ ค ระดับ ง	实事求是 力所能及 画蛇添足 聚精会神 千方百计 兴高采烈 半途而废 不相上下 层出不穷 川流不息 得不偿失 根深蒂固 供不应求 归根到底 家喻户晓 津津有味 兢兢业业 精打细算 精益求精 举世瞩目 理所当然 理直气壮 名副其实 莫名其妙 岂有此理 恰到好处 全力以赴 滔滔不绝 讨价还价 微不足道 无能为力 无微不至 想方设法 小心翼翼 欣欣向荣 新陈代谢 循序渐进 一帆风顺 朝气蓬勃 争先恐后 众所周知 自力更生	ระดับ 5 ระดับ 6	讨价还价 半途而废 不相上下 层出不穷 川流不息 得不偿失 根深蒂固 供不应求 归根到底 画蛇添足 家喻户晓 津津有味 兢兢业业 精打细算 精益求精 举世瞩目 聚精会神 理所当然 理直气壮 力所能及 名副其实 莫名其妙 岂有此理 恰到好处 千方百计 全力以赴 实事求是 滔滔不绝 微不足道 无能为力 无微不至 想方设法 小心翼翼 欣欣向荣 新陈代谢 兴高采烈 循序渐进 一帆风顺 朝气蓬勃 争先恐后 众所周知 自力更生	ขั้นสูง หรือ ระดับ 7-9	半途而废 不相上下 层出不穷 川流不息 得不偿失 根深蒂固 供不应求 归根到底 画蛇添足 家喻户晓 津津有味 兢兢业业 精打细算 精益求精 举世瞩目 聚精会神 理所当然 理直气壮 力所能及 名副其实 莫名其妙 岂有此理 恰到好处 千方百计 全力以赴 实事求是 滔滔不绝 讨价还价 微不足道 无能为力 无微不至 想方设法 小心翼翼 欣欣向荣 新陈代谢 兴高采烈 循序渐进 一帆风顺 朝气蓬勃 争先恐后 众所周知 自力更生

จากตารางที่ 3 พบว่า สุภาษิตที่ปรากฏซ้ำในหนังสือทั้ง 3 ชุด จำนวน 42 สุภาษิตนี้ มีการกระจายในแต่ละขั้นและระดับที่แตกต่างกันเล็กน้อย กล่าวคือ การกระจายในประมวลระดับคำศัพท์และอักษรจีนแบ่งเป็น ระดับ ข จำนวน 2 สุภาษิต คือ “实事求是” และ “力所能及” ระดับ ค จำนวน 4 สุภาษิต คือ “画蛇添足” “聚精会神” “千方百计” และ “兴高采烈” ส่วนสุภาษิตอีก 36 สุภาษิตนั้นปรากฏในระดับสูงสุด คือระดับ ง ลำดับต่อมา การกระจายในประมวลมาตรฐานการสอบวัดระดับภาษาจีน แบ่งเป็น ระดับ 5 จำนวน 1 สุภาษิตคือ “讨价还价” ส่วนสุภาษิตอีก 41 สุภาษิตนั้นล้วนปรากฏในระดับสูงสุดคือ ระดับ 6 ลำดับสุดท้าย การกระจายในมาตรฐานความรู้ภาษาจีน สุภาษิตทั้ง 42 สุภาษิตนั้นล้วนปรากฏในขั้นสูง (ระดับ 7-9)

6.2 ลักษณะเด่นของสุภาษิตที่ปรากฏซ้ำในหนังสือประมวลระดับคำศัพท์และอักษรจีน มาตรฐานการทดสอบวัดระดับภาษาจีนและมาตรฐานความรู้ภาษาจีน

เนื่องจากลักษณะเด่นของสุภาษิตมีความหลากหลาย ขึ้นอยู่กับมิติที่ศึกษาและวิเคราะห์ ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยเลือกวิเคราะห์ลักษณะเด่นของสุภาษิตที่ปรากฏซ้ำในหนังสือทั้ง 3 ชุด จำนวน 42 สุภาษิต โดยแบ่งเป็น 4 ประเด็น คือ 1) ความสมมาตรด้านรูปแบบเสียงวรรณยุกต์ 2) ความสมมาตรด้านความหมาย 3) ความหมายเชิงอารมณ์ความรู้สึก และ 4) ความสัมพันธ์ระหว่างสุภาษิตกับตัวชี้วัดเชิงปริมาณในมาตรฐานความรู้ภาษาจีน

6.2.1 ความสมมาตรด้านรูปแบบเสียงวรรณยุกต์

จังหวะและท่วงทำนองของเสียงเป็นลักษณะเด่นหนึ่งในภาษาจีน โดยเสียงวรรณยุกต์ถือเป็นส่วนสำคัญที่แสดงถึงทำนองเสียงในภาษาจีน อีกทั้ง ยังมีผลต่อระดับความยากง่ายในการจดจำสุภาษิตจีนของผู้เรียนชาวต่างชาติด้วย ผู้วิจัยนำสุภาษิตทั้ง 42 สุภาษิตมาจัดกลุ่มตามรูปแบบเสียงวรรณยุกต์ โดยจำแนกกลุ่มตามเสียงวรรณยุกต์ในภาษาจีนมาตรฐานสี่เสียง คือ เสียงยินผิง (阴平) เสียงหยางผิง (阳平) เสียงฉ่าง (上) และเสียงชฺวี่ (去) ในการจำแนกรูปแบบเสียงวรรณยุกต์ของสุภาษิต ผู้วิจัยอ้างอิงวิธีการจำแนกรูปแบบการจำแนกวรรณยุกต์ของสุภาษิตจาก Wu Huiying (1995) และ Liu Zhenqian (2004) กล่าวคือ เรียกรวมเสียงยินผิง (阴平) และหยางผิง (阳平) ว่า “ผิง (平)” และเรียกรวมเสียงฉ่าง (上) และชฺวี่ (去) ว่า “เจ้อ (仄) ”

จากวิธีการจำแนกข้างต้น สามารถจำแนกรูปแบบเสียงวรรณยุกต์ของสุภาษิตได้ 3 รูปแบบหลัก ประกอบด้วย 1) รูปแบบพื้นฐาน (基本型) ได้แก่ ผิงผิงเจ้อเจ้อ เจ้อเจ้อผิงผิง ผิงเจ้อผิงเจ้อ เจ้อผิงเจ้อผิง เจ้อผิงผิงเจ้อ และผิงเจ้อเจ้อผิง 2) รูปแบบเปลี่ยน (变式型) ได้แก่ ผิงผิงผิงเจ้อ เจ้อเจ้อเจ้อผิง ผิงเจ้อผิงผิง เจ้อผิง เจ้อเจ้อ ผิงผิงเจ้อผิง เจ้อเจ้อผิงเจ้อ ผิงเจ้อเจ้อเจ้อ และเจ้อผิงผิงผิง และ 3) รูปแบบพิเศษ (特殊型) ได้แก่ ผิงผิงผิงผิง และ เจ้อเจ้อเจ้อเจ้อ รวม 16 ประเภทย่อย เนื่องจาก Liu Zhenqian (2004, pp. 46) เสนอว่า ผลการศึกษาของสัทศาสตร์การทดลอง (实验语音学) พบความเปลี่ยนแปลงในการออกเสียงยินผิง (阴平) และหยางผิง (阳平) ค่อนข้างน้อย แต่พบความเปลี่ยนแปลงในการออกเสียงฉ่าง (上) และชฺวี่ (去) ค่อนข้างมาก จึงได้แบ่งเสียงเป็น 2 ประเภทเพื่อความสะดวกในการจำแนก มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ตารางที่ 4 รูปแบบเสียงวรรณยุกต์ของสุภาษิต[6]

รูปแบบหลัก	ประเภทย่อย	เสียงวรรณยุกต์พยางค์ที่ 2 และ 4	จำนวน	ร้อยละ	สุภาษิต
พื้นฐาน	เจ้อผิงผิงเจ้อ	ผิงเจ้อ	3	7.14	半途而废 莫名其妙 一帆风顺
	ผิงผิงเจ้อเจ้อ	ผิงเจ้อ	7	16.67	根深蒂固 归根到底 津津有味 兢兢业业 千方百计 新陈代谢 争先恐后
	เจ้อผิงเจ้อผิง	ผิงผิง	1	2.38	聚精会神
	เจ้อเจ้อผิงผิง	เจ้อผิง	3	7.14	力所能及 众所周知 自力更生
	ผิงเจ้อผิงเจ้อ	เจ้อเจ้อ	3	7.14	岂有此理 实事求是 微不足道
เปลี่ยน	เจ้อผิงเจ้อเจ้อ	ผิงเจ้อ	5	11.90	不相上下 理直气壮 想方设法 小心翼翼 兴高采烈
	ผิงผิงเจ้อผิง	ผิงผิง	5	11.90	层出不穷 川流不息 供不应求 滔滔不绝 欣欣向荣
	ผิงเจ้อผิงผิง	เจ้อผิง	5	11.90	得不偿失 精益求精 理所当然 名副其实 朝气蓬勃
	เจ้อผิงผิงผิง	ผิงผิง	1	2.38	画蛇添足
	ผิงเจ้อเจ้อเจ้อ	เจ้อเจ้อ	4	9.52	家喻户晓 精打细算 全力以赴 循序渐进
	เจ้อเจ้อผิงเจ้อ	เจ้อเจ้อ	1	2.38	讨价还价
	ผิงผิงผิงเจ้อ	ผิงเจ้อ	2	4.76	无微不至 无能为力
พิเศษ	เจ้อเจ้อเจ้อเจ้อ	เจ้อเจ้อ	2	4.76	举世瞩目 恰到好处

จากตารางที่ 4 พบว่า รูปแบบเสียงวรรณยุกต์ของสุภาษิตทั้ง 42 สุภาษิต แบ่งเป็นประเภทย่อยทั้งหมด 13 ประเภท ทั้งนี้ สัดส่วนของรูปแบบเสียงวรรณยุกต์ของสุภาษิตแต่ละรูปแบบนั้นมีความแตกต่างกัน กล่าวคือ ประการแรก เมื่อพิจารณาในภาพรวม รูปแบบพื้นฐานและรูปแบบเปลี่ยน จะมีการเปลี่ยนแปลงของเสียงระหว่างพยางค์มากกว่ารูปแบบพิเศษ ประการที่สอง เมื่อพิจารณาจำนวนสุภาษิตตามแต่ละประเภทย่อย พบว่า รูปแบบเสียงวรรณยุกต์ที่พบมากที่สุดคือ ผิงผิงเจ้อเจ้อ มีจำนวน 7 สุภาษิต (ร้อยละ 16.67) รองลงมา คือ เจ้อผิงเจ้อเจ้อ ผิงผิงเจ้อผิง และ ผิงเจ้อผิงผิง มีจำนวน 5 สุภาษิต (ร้อยละ 11.90) อันดับที่สาม คือผิงเจ้อเจ้อเจ้อ มีจำนวน 4 สุภาษิต

[6] สำหรับสุภาษิตที่เมื่อออกเสียงนั้น จะเกิดการเปลี่ยนเสียงวรรณยุกต์ หรือ “变调” ผู้วิจัยวิเคราะห์ตามเสียงที่ออกจริง ไม่ได้ยึดตามรูปวรรณยุกต์ Lin Maocan (1980 อ้างถึงใน Liu Zhenqian, 2004) กล่าวว่า เนื่องจากหากยังคงยึดตามรูปวรรณยุกต์ จะเป็นการบิดเบือนความเป็นจริงในการออกเสียง เช่น 一帆风顺 (เปลี่ยนเสียง “一”) 岂有此理 (เปลี่ยนเสียงวรรณยุกต์เสียงที่สาม) 无微不至 (เปลี่ยนเสียง “不”) เป็นต้น

(ร้อยละ 9.52) ประการที่สาม เมื่อพิจารณาจังหวะในโครงสร้างของสุภาษิต พบว่า ในแต่ละหน่วยจังหวะนั้นจะเน้นเสียงหนักที่พยางค์ท้ายของหน่วย (พยางค์ที่สองและสี่ของสุภาษิต) ดังที่ Li Bujun (2020, p. 23) กล่าวว่า จุดเด่นของจังหวะในโครงสร้างของสุภาษิต สะท้อนให้เห็นได้จากการจับคู่กันระหว่างเสียงผิงและเจ้อที่พยางค์ที่สองและสี่ ซึ่งจะมีการเปลี่ยนแปลง (ขึ้นลง) ของเสียงมากกว่าการจับคู่ของรูปแบบเสียงเดียวกัน ดังนั้น เมื่อพิจารณาในภาพรวม สุภาษิตส่วนใหญ่ในกลุ่มนี้มีรูปแบบเสียงวรรณยุกต์ขึ้นลงเป็นจังหวะดนตรี

6.2.2 ความสมมาตรด้านความหมาย

Liu Zhenqian (2000, p. 77) กล่าวว่า หากแบ่งประเภทสุภาษิตตามโครงสร้างความหมายสามารถแบ่งได้ 3 ประเภท คือ 1) ประเภทสมมาตร หมายถึง ในสี่ตัวอักษรสามารถแบ่งเป็นโครงสร้าง 2+2 เหมือนกันได้ ความหมายของทั้งสองส่วนนั้นอาจตรงข้ามกัน เหมือนกัน หรือใกล้เคียงกัน 2) ประเภทสมมาตรบางส่วน หมายถึง สุภาษิตที่ในภาพรวมเมื่อพิจารณาทั้งสี่ตัวอักษรนั้นไม่สมมาตร แต่บางส่วนในโครงสร้างนั้นมีความสมมาตร และ 3) ประเภทไม่สมมาตร หมายถึง สุภาษิตที่ความหมายแต่ละตัวมีความสัมพันธ์กันในภาพรวม ไม่สามารถแบ่งความหมายออกเป็นส่วนหน้าและส่วนหลังสองส่วนที่สมมาตรกันได้ หากพิจารณาในแง่ไวยากรณ์ โครงสร้างของสุภาษิตเหล่านี้จะไม่ใช่โครงสร้างเนื้อหาแบบรวมความ (联合结构) ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความสมมาตรด้านความหมายของสุภาษิตจีนทั้ง 42 สุภาษิต มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ตารางที่ 5 โครงสร้างความหมายของสุภาษิต

ประเภท	จำนวน	ร้อยละ	ตัวอย่างสุภาษิต
สมมาตร	15	35.71	根深蒂固 归根到底 画蛇添足 讨价还价 想方设法
สมมาตรบางส่วน	7	16.67	不相上下 供不应求 无能为力 争先恐后 新陈代谢
ไม่สมมาตร	20	47.62	半途而废 莫名其妙 众所周知 力所能及 全力以赴

จากตารางที่ 5 พบว่า สุภาษิตที่มีโครงสร้างความหมายสมมาตรมีจำนวน 15 สุภาษิต คิดเป็นร้อยละ 35.71 สุภาษิตที่มีโครงสร้างความหมายสมมาตรบางส่วนมีจำนวน 7 สุภาษิต คิดเป็นร้อยละ 16.67 ส่วนสุภาษิตที่มีโครงสร้างความหมายไม่สมมาตรมีจำนวนมากที่สุด คือ 20 สุภาษิต คิดเป็นร้อยละ 47.62 ทั้งนี้ สุภาษิตแต่ละประเภท ยังสามารถแบ่งตามประเภทย่อยได้ ดังนี้

1) สุภาษิตที่มีโครงสร้างความหมายสมมาตร แบ่งเป็นประเภทย่อยได้ 6 ประเภท คือ (1) โครงสร้างคำคุณศัพท์ จำนวน 1 สุภาษิต ได้แก่ “小心翼翼” (2) โครงสร้างประธาน-กริยา จำนวน 4 สุภาษิต ได้แก่ “根深蒂固”“家喻户晓”“理直气壮” และ “兴高采烈” (3) โครงสร้างกริยา-กรรม จำนวน 5 สุภาษิต ได้แก่ “归根到底”“画蛇添足” “聚精会神” “讨价还价” และ “想方设法” (4) โครงสร้างบทขยายนาม-นาม จำนวน 1 สุภาษิต ได้แก่ “千方百计” (5) โครงสร้างบทขยายกริยา-กริยา จำนวน 1 สุภาษิต ได้แก่ “精打细算” และ (6) โครงสร้างสมมาตรพิเศษ จำนวน 3 สุภาษิต ได้แก่ “兢兢业业”“滔滔不绝” และ “一帆风顺” โดยสุภาษิตที่ถูกจัดให้อยู่ในประเภทสุดท้ายนั้นมิได้สะท้อนความสมมาตรเด่นชัดเท่าประเภทอื่น แต่เมื่อผู้วิจัยพิจารณาถึงความสะดวกในการนำสุภาษิตไปใช้ในการเรียนการสอน จึงจัดให้สุภาษิตทั้ง 3 สุภาษิตนี้จัดอยู่ในประเภทโครงสร้างสมมาตรพิเศษ อธิบายได้ดังนี้ “兢兢业业” อาจไม่สามารถแบ่งโครงสร้างเป็น “兢兢”และ “业业” สองส่วนได้ แต่รูปแบบ AABB ของสุภาษิตเช่นนี้ ก็แสดงความสมมาตรด้านรูปและเสียงให้แก่ผู้เรียนได้เช่นกัน อีกทั้ง สุภาษิตนี้ยังพบรูปแบบย่อเป็นคำสองพยางค์ว่า “兢业” ด้วย ลำดับต่อมา “滔滔不绝” สามารถแบ่งเป็น “滔滔” และ “不绝” สองส่วนได้ แม้ว่าทั้งสองส่วนจะไม่ได้มีโครงสร้างภายในเหมือนกัน กล่าวคือ “滔滔” เป็นคำคุณศัพท์ ส่วน “不绝” นั้นเป็นกลุ่มคำโครงสร้างบทขยายกริยา-กริยา แต่หากพิจารณาความหมายของทั้งสองส่วนแล้ว ล้วนมีความสัมพันธ์กันด้านความหมาย คือ แสดงถึงความต่อเนื่องไม่ขาดสาย ลำดับสุดท้าย “一帆风顺” แท้จริงแล้วสุภาษิตนี้มาจากความหมาย “满帆顺风” กล่าวคือ “一” หมายถึง เต็มไปด้วย ส่วน “风顺” มาจากความหมายของการสลับที่พยางค์เป็น “顺风” หมายถึง ล่องไปตามลม ซึ่งเมื่อนำสองส่วนมารวมกันจะสามารถแบ่งเป็นโครงสร้าง 2+2 ได้และตรงตามโครงสร้างกริยา-กรรมอีกด้วย ดังนั้น ผู้วิจัยจึงเห็นว่า ทั้ง 3 สุภาษิตนี้จัดอยู่ในประเภทสุภาษิตที่โครงสร้างความหมายสมมาตรได้[7]

2) สุภาษิตที่มีโครงสร้างความหมายสมมาตรบางส่วน แบ่งเป็นประเภทย่อยได้ 2 ประเภท คือ (1) สมมาตรแบบเว้นตัวอักษร โดยสองตัวอักษรนั้นอาจมีความหมายเหมือนกัน ตรงข้ามกันหรือสัมพันธ์กัน จำนวน 5 สุภาษิต ได้แก่ “得不偿失 (得-失)” “供不应求 (供-应)” “无能为力

[7] ข้อสังเกตเพิ่มเติมจากสุภาษิตที่จัดอยู่ในประเภทโครงสร้างที่มีความหมายสมมาตร คือ สุภาษิตบางส่วน นอกจากแสดงความสมมาตรในแง่ไวยากรณ์แล้ว ยังแสดงถึงความสมมาตรด้านความหมายในลักษณะเว้นตัวอักษรด้วย ได้แก่ 聚精会神 (มาจากคำศัพท์คำว่า 聚会-精神) 精打细算 (มาจากคำศัพท์คำว่า 精细-打算) และ 想方设法 (คำศัพท์คำว่า 方法)

(能-力)” “无微不至 (无-不)” และ “争先恐后 (先-后)” (2) สมมาตรภายในส่วนหน้าหรือส่วนหลัง จำนวน 2 สุภาษิต ได้แก่ “不相上下 (上下)” และ “新陈代谢 (新陈)”

3) สุภาษิตที่มีโครงสร้างความหมายไม่สมมาตร แบ่งเป็นประเภทย่อยได้ 4 ประเภท คือ (1) โครงสร้างประธาน-กริยา จำนวน 7 สุภาษิต ได้แก่ “川流不息 (川-流不息)” “精益求精 (精益-求精)” “力所能及 (力-所能及)” “名副其实 (名-副其实)” “岂有此理 (岂-有此理)”“朝气蓬勃 (朝气-蓬勃)” และ “众所周知 (众-所周知)” (2) โครงสร้างบทขยายกริยา-กริยา จำนวน 9 สุภาษิต ได้แก่ “半途而废 (半途而-废)” “津津有味 (津津-有味)” “举世瞩目 (举世-瞩目)” “ 理所当然 (理-所当然)” “ 全力以赴 (全力以-赴)” “ 实事求是 (实事-求是)” “欣欣向荣 (欣欣-向荣)” “举世瞩目 (举世-瞩目)”และ “循序渐进 (循序-渐近)” (3) โครงสร้างกริยา-กรรม จำนวน 2 สุภาษิต ได้แก่ “莫名其妙 (莫铭-其妙) ” และ “恰到好处 (恰到-好处)” (4) โครงสร้างกริยา-บทเสริมกริยา จำนวน 2 สุภาษิต ได้แก่ “层出不穷 (层出-不穷)” และ“微不足道 (微-不足道)”

6.2.3 ความหมายเชิงอารมณ์ความรู้สึก

Yan Xiangru, Chen Aihui (2017, p. 13) กล่าวว่า อารมณ์ความรู้สึก (感情色彩) หมายถึง แนวโน้มของความรู้สึก ท่าที ความคิดเห็นของมนุษย์ต่อสิ่งต่าง ๆ ที่แฝงอยู่ในความหมายของคำศัพท์ ประกอบด้วยความหมายเชิงบวก (褒义) ความหมายเชิงลบ (贬义) และความหมายเป็นกลาง (中性义) ทั้งนี้ ในการวิเคราะห์ความหมายเชิงอารมณ์ความรู้สึกของสุภาษิตทั้ง 42 สุภาษิต ผู้วิจัยเลือกสืบค้นความหมายของสุภาษิตทั้งภาษาจีนและภาษาไทยจากพจนานุกรมจำนวน 3 เล่ม กล่าวคือ 1) สืบค้นความหมายภาษาจีนจากพจนานุกรม 2 เล่ม ได้แก่ Xinhua Chengyu Cidian《新华成语词典》และ Hanyu Chengyu Cidian《汉语成语词典》2) สืบค้นความหมายจากพจนานุกรมจีน-ไทย ฉบับที่ผู้เรียนภาษาจีนชาวไทยให้การยอมรับและเป็นฉบับที่เรียบเรียงจากพจนานุกรมภาษาจีนสมัยใหม่《现代汉语词典》ได้แก่ พจนานุกรมจีน-ไทย ฉบับใหม่《现代汉泰词典》ซึ่งจะช่วยให้การวิเคราะห์ข้อมูลครบถ้วนสมบูรณ์มากขึ้น โดยผลการวิเคราะห์ข้อมูล มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ตารางที่ 6 ความหมายเชิงอารมณ์ความรู้สึกของสุภาษิต

ประเภทความหมาย	จำนวน	ร้อยละ	ตัวอย่างสุภาษิต
บวก	16 (+4)	38.10 (47.62)	津津有味 兢兢业业 精打细算 精益求精 理直气壮 力所能及 名副其实 恰到好处 全力以赴 无微不至 欣欣向荣 兴高采烈 循序渐进 一帆风顺 朝气蓬勃 自力更生
กลาง	18 (-4)	42.86 (33.34)	不相上下 层出不穷 川流不息 根深蒂固 理所当然 家喻户晓 莫名其妙 千方百计 实事求是 讨价还价 想方设法 新陈代谢 争先恐后 众所周知 聚会精神 小心翼翼 归根到底 举世瞩目
ลบ	8	19.04	半途而废 得不偿失 供不应求 画蛇添足 岂有此理 滔滔不绝 微不足道 无能为力

จากตารางที่ 6 พบว่า สุภาษิตที่มีความหมายเชิงบวก มีจำนวน 16 สุภาษิต คิดเป็นร้อยละ 38.10 ลำดับต่อมา สุภาษิตที่มีความหมายเป็นกลาง มีจำนวนมากที่สุด คือ 18 สุภาษิต คิดเป็นร้อยละ 42.86 ลำดับสุดท้าย คือ สุภาษิตที่มีความหมายเชิงลบ มีจำนวนเพียง 8 สุภาษิต คิดเป็นร้อยละ 19.04 จะเห็นได้ว่า สัดส่วนของสุภาษิตความหมายเชิงลบคิดเป็นครึ่งหนึ่งของสุภาษิตที่มีความหมายเชิงบวกและไม่ถึงครึ่งหนึ่งของสุภาษิตที่มีความหมายเป็นกลาง ในที่นี้ ผู้วิจัยขอยกตัวอย่างคำอธิบายในพจนานุกรมของสุภาษิตที่มีความหมายเชิงบวกเพียง 1 ประเภท ดังนี้

สุภาษิตที่มีความหมายเชิงบวก หมายถึง เมื่อพิจารณาจากความหมายตามพจนานุกรมแล้วพบว่า วิธีการที่ใช้ในการอธิบาย มักประกอบด้วยคำศัพท์ที่มีความหมายแฝงความยินดี พอใจ เช่น ดี (好) พัฒนา (发展) ราบรื่น (顺利) เป็นต้น

精打细算 在使用人力物力时仔细计算、不使浪费。 (Xinhua Chengyu Cidian หน้า 375)
精心细致地打算。形容计算得十分精细，不使人力物力有所浪费。 (Hanyu Chengyu Cidian หน้า 378)
(ในการใช้คนหรือกำลังโภคทรัพย์นั้นได้) คำนวณอย่างละเอียดถี่ถ้วน; คิดอย่างละเอียดถี่ถ้วน, คิดสะระตะอย่างละเอียด (พจนานุกรมจีน-ไทย ฉบับใหม่ หน้า 694)

欣欣向荣 形容草木生长茂盛。躲避与事业蓬勃发展，兴旺昌盛。(Xinhua Chengyu Cidian หน้า 813)
比喻草木长得茂盛，也比喻事业蓬勃发展。 (Hanyu Chengyu Cidian หน้า 856)
พบในคำอธิบายคำศัพท์ คำว่า “欣欣” : ~向荣 เจริญรุ่งเรือง (พจนานุกรมจีน-ไทย ฉบับใหม่ หน้า 1,552)

6.2.4 ความสัมพันธ์ระหว่างสุภาษิตกับตัวชี้วัดเชิงปริมาณ มาตรฐานความรู้ภาษาจีน

สาระหลักประการหนึ่งของมาตรฐานความรู้ภาษาจีนคือ มาตรฐานสี่มิติ (四维基准) สุพิชญา อ่ำคิด (2565, น. 42) กล่าวว่า เนื้อหาในตัวชี้วัดเชิงปริมาณของมาตรฐานจัดระดับฉบับใหม่

นี้แสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์อย่างมีระบบมากขึ้นระหว่างพยางค์ อักษรจีน คำศัพท์และไวยากรณ์ ในตารางคำศัพท์ของมาตรฐานความรู้ภาษาจีนปรากฏสุภาษิต จำนวน 353 สุภาษิต คิดเป็นร้อยละ 3.18 ของคำศัพท์ทั้งหมด 11,092 คำ ดังที่ได้กล่าวในข้อ 6.1 ในที่นี้ ผู้วิจัยเลือกเฉพาะสุภาษิต จำนวน 42 สุภาษิตที่ปรากฏซ้ำในหนังสือประมวลระดับคำศัพท์และอักษรจีน ประมวลมาตรฐานการทดสอบวัดระดับภาษาจีนและมาตรฐานความรู้ภาษาจีนมาวิเคราะห์ความสัมพันธ์เชิงสี่มิติ โดยการสืบค้นข้อมูลจากตารางพยางค์ ตารางอักษรจีน ตารางคำศัพท์และตารางไวยากรณ์ของหนังสือชุดมาตรฐานความรู้ภาษาจีน

จากการพิจารณาเบื้องต้น สุภาษิตทั้ง 42 สุภาษิตนี้ล้วนจัดอยู่ในตารางคำศัพท์ขั้นสูง (ระดับ 7-9) ของมาตรฐานความรู้ภาษาจีน ซึ่งหมายความว่า เพื่อให้สามารถเรียนรู้และเข้าใจคำศัพท์ในระดับนี้ได้ ผู้เรียนควรมีความรู้คำศัพท์ถึงระดับ 6 เป็นอย่างน้อย ผลการวิเคราะห์ข้อมูล มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ตารางที่ 7 ความสัมพันธ์ระหว่างสุภาษิตกับตารางพยางค์ ตารางอักษรจีนและตารางคำศัพท์มาตรฐานความรู้ภาษาจีน

มิติ / ระดับ	พยางค์		อักษรจีน		คำศัพท์	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน (หนึ่ง/สองพยางค์)	ร้อยละ
6 ลงมา	116	99.15	115	87.12	90 (76/14)	82.57
7-9	1	0.85	17	12.88	19 (12/7)	17.43
รวม	117	100.00	132	100.00	109 (88/21)	100.00

จากตารางที่ 7 พบว่า สุภาษิตทั้ง 42 สุภาษิตมาจากพยางค์ อักษรจีนและคำศัพท์ที่จัดอยู่ในระดับ 6 ลงมาเป็นส่วนใหญ่ มีเพียงส่วนน้อยที่ปรากฏครั้งแรกในระดับ 7-9 กล่าวคือ สัดส่วนของพยางค์ อักษรจีน และคำศัพท์ที่จัดอยู่ในระดับ 6 ลงมา คิดเป็น ร้อยละ 99.15 ร้อยละ 87.12 และร้อยละ 82.57 ตามลำดับ สำหรับความสัมพันธ์ระหว่างสุภาษิตและไวยากรณ์นั้น ในตารางไวยากรณ์มิได้แสดงให้เห็นชัดเจนเท่ากับตารางหรือมิติอื่น ความสัมพันธ์ระหว่างสุภาษิตกับตัวชี้วัดเชิงปริมาณมาตรฐานการเรียนรู้ภาษาจีน สามารถอธิบายได้ดังนี้

1) ด้านพยางค์และอักษรจีน เนื่องจากพยางค์และอักษรจีนมีความสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิด กล่าวคือ ในตารางระดับเดียวกัน เสียงพยางค์จะสอดคล้องกับเสียงของอักษรจีน จากการวิเคราะห์

พยางค์และอักษรจีนของสุภาษิตทั้ง 42 สุภาษิต พบว่า (1) ด้านพยางค์ มีเพียง 1 พยางค์ คือ “chuǎn” ที่ปรากฏครั้งแรกในตารางพยางค์ขั้นสูง ส่วนพยางค์อื่นๆ นั้น เคยปรากฏแล้วตั้งแต่ระดับ 6 ลงมา (2) ด้านอักษรจีน มีเพียง 17 ตัวอักษร ได้แก่ “勃” “陈” “川” “喘” “蒂” “帆” “赴” “津” “兢” “惧” “莫” “蓬” “岂” “滔” “翼” “喻” และ “瞩” ที่ปรากฏครั้งแรกในตารางอักษรจีนขั้นสูง ส่วนอักษรจีนตัวอื่นๆ นั้น เคยปรากฏแล้วตั้งแต่ระดับ 6 ลงมา จึงเห็นได้ว่า เมื่อพิจารณาเพียงเรื่องเสียงพยางค์และรูปของอักษรจีน หากว่าผู้เรียนจดจำพยางค์และอักษรจีนระดับ 6 ได้ ก็จะสามารถอ่านออกเสียงสุภาษิตจีนทั้ง 42 สุภาษิตได้เกือบทั้งหมด

2) ด้านคำศัพท์ เนื่องจากตารางคำศัพท์นั้นประกอบด้วยตัวอักษรจีนและเสียงสัทอักษรพินอินกำกับ ซึ่งจะช่วยขจัดอุปสรรคเรื่องอักษรจีนที่ออกเสียงได้มากกว่าหนึ่งเสียงให้แก่ผู้เรียนได้ ดังนั้น ผู้เรียนสามารถเรียนรู้เสียงอ่านของตัวอักษรที่ถูกต้องได้จากตารางคำศัพท์ เช่น อักษรตัวที่สองในสุภาษิต“不相上下” อ่านว่า xiāng ไม่ใช่ xiàng เป็นต้น โดยอักษรจีนที่ออกเสียงได้มากกว่าหนึ่งเสียงในสุภาษิตกลุ่มนี้ ล้วนเคยปรากฏในตารางคำศัพท์ระดับ 6 ลงมาแล้ว ทำให้ผู้เรียนมีความคุ้นเคยและเข้าใจปรากฏการณ์เช่นนี้ดี มีเพียงอักษร “朝” ตัวเดียวเท่านั้นที่เสียง zhāo (อีกเสียงหนึ่ง คือ cháo) เพิ่งปรากฏครั้งแรกและครั้งเดียวในสุภาษิต “朝气蓬勃” ดังนั้น เมื่อเปรียบเทียบกับอักษรจีนตัวอื่น เสียง zhāo ของตัวอักษร “朝” อาจเป็นตัวอักษรที่ทำความเข้าใจได้ยากมากกว่า

นอกจากเรื่องเสียงอ่านของสุภาษิต คำศัพท์หนึ่งหรือสองพยางค์บางคำในตารางคำศัพท์ยังเป็นส่วนหนึ่งของสุภาษิตด้วย ซึ่งมีข้อดี คือ ผู้เรียนสามารถทำความเข้าใจสุภาษิตเหล่านี้ทั้งจากทางตรงและทางอ้อม (กรณีเป็นความหมายไม่ตรงตามความหมายตัวอักษร) ได้ง่ายและรวดเร็วยิ่งขึ้น กล่าวคือ (1) ทำความเข้าใจจากความหมายคำหนึ่งพยางค์ มีจำนวนทั้งหมด 88 คำ แบ่งเป็นระดับ 6 ลงมา จำนวน 76 คำ เช่น “半” “途” “不” “上” “下” เป็นต้น ส่วนระดับ 7-9 จำนวน 19 คำ ได้แก่ “废” “供” “壮” “及” “计”เป็นต้น (2) ทำความเข้าใจจากความหมายคำสองพยางค์ มีจำนวนทั้งหมด 21 คำ แบ่งเป็น ระดับ 6 ลงมา จำนวน 14 คำ เช่น “上下” “打算” “精神” “好处” “讨价” เป็นต้น ส่วนระดับ 7-9 จำนวน 7 คำ ได้แก่ “得失” “供应” “精细” “瞩目” “无能” “设法” และ “蓬勃”

3) ด้านไวยากรณ์ เนื่องจากจำนวนคำศัพท์ของแต่ละระดับมีจำนวนค่อนข้างมาก อีกทั้ง มีความหลากหลายของชนิดคำ จึงทำให้คำศัพท์บางส่วนนั้นไม่ปรากฏในตารางไวยากรณ์ของระดับนั้น

(สุพิชญา อ่ำคิด, 2565, น. 36) ดังนั้น จึงพบสุภาษิตเพียงบางส่วนในตัวอย่างวลีตายตัว (固定词组) ของตารางไวยากรณ์ ได้แก่ “归根到底” ปรากฏร่วมกับวลีตายตัววลีอื่น ทั้งที่จัดเป็นสุภาษิตและไม่จัดเป็นสุภาษิต เช่น “无论如何” “由此可见” เป็นต้น ทั้งนี้ ผู้วิจัยเห็นว่า ถึงแม้ความสัมพันธ์ระหว่างสุภาษิตกับตารางไวยากรณ์จะไม่ชัดเจนเท่าความสัมพันธ์ระหว่างสุภาษิตกับตารางอื่น แต่ผู้เรียนก็สามารถนำความรู้ที่ได้จากคำอธิบายของคำไวยากรณ์ (虚词) ในตารางไวยากรณ์บางคำมาช่วยในการทำความเข้าใจสุภาษิตได้ เช่น คำอธิบายของคำว่า “所” คือ เป็นคำช่วยเสริมโครงสร้าง (结构助词) ตัวอย่างประโยค เช่น 据我所知，这件事不是真的。

7. อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

7.1 อภิปรายผล

หนังสือประมวลระดับคำศัพท์และอักษรจีน มาตรฐานการทดสอบวัดระดับภาษาจีนและมาตรฐานความรู้ภาษาจีน สะท้อนให้เห็นพัฒนาการของการทดสอบวัดระดับภาษาจีนสำหรับผู้เรียนภาษาจีนชาวต่างชาติตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน โดยในปีพ.ศ. 2564 นับเป็นการปรับปรุงอย่างรอบด้านครั้งล่าสุด เมื่อกระทรวงศึกษาธิการแห่งสาธารณรัฐประชาชนจีนประกาศใช้มาตรฐานความรู้ภาษาจีน การสอนภาษาจีนในระดับนานาชาติ ซึ่งมาตรฐานความรู้ภาษาจีนชุดนี้ จะส่งผลต่อการเรียนการสอนภาษาจีนของผู้เรียนชาวต่างชาติในหลากหลายด้านในอนาคต โดยเฉพาะการทดสอบวัดระดับภาษาจีน (HSK)

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลข้อ 6.1 จำนวนและการเปรียบเทียบสุภาษิตที่ปรากฏในหนังสือสามชุดทำให้เห็นความเปลี่ยนแปลงเชิงปริมาณในการคัดเลือกสุภาษิต โดยเฉพาะปริมาณสุภาษิตที่ปรากฏในมาตรฐานความรู้ภาษาจีน มีมากที่สุดถึง 353 สุภาษิต ซึ่งแต่ไหนแต่ไรมา สุภาษิตนับว่าเป็นคำศัพท์ที่ยากสำหรับผู้เรียนภาษาจีนชาวต่างชาติอยู่แล้ว ผู้วิจัยคิดว่า การเพิ่มปริมาณสุภาษิตเช่นนี้ สามารถตั้งข้อสังเกตที่สำคัญได้สองประการคือ 1) ปริมาณสุภาษิตที่เพิ่มขึ้นมีส่วนช่วยแก้ปัญหาการปรากฏสุภาษิตเกินกว่าตารางคำศัพท์ในข้อสอบวัดระดับภาษาจีนระดับนั้น เช่น ถูกนำมาเป็นคำถามเพื่อให้ผู้สอบเลือกตัวเลือกความหมายที่สอดคล้องกับสุภาษิตดังกล่าว หรือบางสุภาษิตเป็นเพียงหนึ่งในตัวเลือกคำตอบ เป็นต้น ซึ่งถือเป็นการสร้างอุปสรรคในการทำข้อสอบให้แก่ผู้สอบอย่างหนึ่ง และ 2) ปริมาณสุภาษิตที่เพิ่มขึ้น สะท้อนให้เห็นถึงระดับความยากของการทดสอบระดับภาษาจีนที่สูงขึ้น เนื่องจากความรู้ของผู้ที่สอบผ่านระดับ 6 ในปัจจุบัน อาจยังไม่เพียงพอสำหรับการศึกษาในระดับสูง ดังที่ Wu Yongyi (2021) กล่าวว่า การเรียกการสอบวัดระดับภาษาจีน

ระดับ 6 ว่าเป็นระดับสูง สำหรับการศึกษาเพื่อรับวุฒิการศึกษานั้นยังไม่เพียงพอ ยังจำเป็นต้องยกระดับให้สูงขึ้น ในด้านการเปรียบเทียบสุภาษิตที่ปรากฏในหนังสือทั้งสามชุด พบว่า อัตราการคงอยู่ของสุภาษิตนั้นไม่สูงมาก กล่าวคือ มีการคัดเลือกสุภาษิตเดิมออกไปมากกว่าการคงไว้ สาเหตุที่เป็นเช่นนี้ เนื่องมาจากการคัดเลือกสุภาษิตนั้นจะพิจารณาจากความถี่ในการใช้ของเจ้าของภาษาเป็นหลัก อีกทั้งยังมาจากปัจจัยด้านเอกสารอ้างอิงในการจัดทำหนังสือแต่ละชุดที่แตกต่างกัน[8] แต่ถึงกระนั้น ผู้วิจัยพบสิ่งที่น่าสนใจ คือ ประการแรก มาตรฐานความรู้ภาษาจีนนั้นมีสุภาษิตที่ซ้ำกับประมวลระดับคำศัพท์และอักษรจีนมากกว่าสัดส่วนของสุภาษิตที่ซ้ำกับประมวลมาตรฐานการสอบวัดระดับภาษาจีน กล่าวคือ สุภาษิตร้อยละ 86.67 ของประมวลระดับคำศัพท์และอักษรจีนยังคงปรากฏในมาตรฐานความรู้ภาษาจีน ดังนั้น ความถี่ในการใช้สุภาษิตของชาวจีนอาจจะไม่ได้เปลี่ยนแปลงไปมาก แต่การที่ปรากฏสุภาษิตในประมวลมาตรฐานการสอบวัดระดับภาษาจีนน้อยกว่า เป็นเพราะการจัดทำครั้งนี้มีจุดประสงค์หลักเพื่อเผยแพร่การสอบวัดระดับภาษาจีนให้เป็นที่รู้จักมากขึ้นเท่านั้นเอง เมื่อสุภาษิตมีจำนวนลดลง ระดับความยากของข้อสอบก็ลดลงไปด้วย จึงทำให้ผู้เรียนชาวต่างชาติรู้สึกว่าภาษาจีนนั้นง่ายขึ้น อีกประการหนึ่ง คือ จากการเปรียบเทียบสุภาษิตในหนังสือทั้ง 3 ชุด พบว่า มีสุภาษิตที่ปรากฏซ้ำกันจำนวน 42 สุภาษิต แสดงให้เห็นว่า มีความเป็นไปได้สูงที่สุภาษิตกลุ่มนี้จะมีคุณค่าการใช้งานมากกว่าสุภาษิตอื่น ๆ จึงควรจัดให้เป็นสุภาษิตที่ผู้เรียนชาวต่างชาติควรรู้จักความหมายและการใช้

ลำดับต่อมา ผลการวิเคราะห์ข้อมูลข้อ 6.2 ลักษณะเด่นของสุภาษิตที่ปรากฏซ้ำในหนังสือทั้งสามชุด คือ 1) ความสมมาตรด้านรูปแบบเสียงวรรณยุกต์ จะเห็นได้ว่า แม้จะเป็นกลุ่มของสุภาษิตจีนเพียงหลักสิบที่คัดเลือกมา แต่ก็ยังคงสามารถแสดงให้เห็นถึงจุดเด่นด้านรูปแบบเสียงวรรณยุกต์ของสุภาษิตจีนได้ กล่าวคือ รูปแบบเสียงวรรณยุกต์ที่พบมาก ได้แก่ ผิงผิงเจ้อเจ้อ เจ้อผิงเจ้อเจ้อ

---

[8] Zhai Yinghua (2011, p. 46) กล่าวว่า คำศัพท์ในประมวลระดับคำศัพท์และตัวอักษรจีน อ้างอิงจากแหล่งข้อมูลในประเทศจีนที่ตีพิมพ์ในช่วงปีค.ศ. 1985-1990 ต่อมา Lyu He (2012, pp. 134) กล่าวว่า คำศัพท์ในประมวลมาตรฐานการสอบวัดระดับภาษาจีนมีพื้นฐานมาจากการปรับแก้ประมวลระดับคำศัพท์และตัวอักษรจีน ร่วมกับการพิจารณาผลการศึกษาล่าสุดในการศึกษาเกี่ยวกับการทดสอบภาษานานาชาติ อีกทั้งอ้างอิงจากมาตรฐานความสามารถทางภาษาจีนนานาชาติ (国际汉语能力标准) ปีค.ศ. 2007 ลำดับสุดท้าย *ศูนย์*ความร่วมมือ*แลกเปลี่ยน*ภาษาต่างประเทศ กระทรวงศึกษาธิการแห่งสาธารณรัฐประชาชนจีน (2564) กล่าวว่า คำศัพท์ในมาตรฐานความรู้ภาษาจีนทั้งหมดมาจากหนังสือประมวลการวัดระดับพยางค์ อักษรจีนและคำศัพท์สำหรับการเรียนการสอนภาษาจีนนานาชาติ (汉语国际教育用音节汉字词汇等级划分) ที่จัดทำขึ้นในปีค.ศ. 2010

ผิงผิงเจ้อผิง เป็นต้น ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิเคราะห์รูปแบบเสียงวรรณยุกต์ของ Liu Zhenqian (2004) โดยรูปแบบเสียงวรรณยุกต์ที่มีลักษณะขึ้นลงเป็นจังหวะดนตรีเช่นนี้จะช่วยให้ผู้เรียนสามารถจดจำสุภาษิตได้ง่ายและเร็วขึ้น ดังนั้น นอกจากการเรียนรู้ความหมายและการใช้สุภาษิตทั้ง 42 สุภาษิตนี้แล้ว ผู้เรียนยังจะได้ซึมซับโครงสร้างที่มีระเบียบแบบแผนของสุภาษิตจีนในเชิงสัทวิทยาด้วย 2) ความสมมาตรด้านความหมาย สุภาษิต 42 สุภาษิตนั้นมีโครงสร้างความหมายหรือไวยากรณ์ที่ค่อนข้างแน่นอนและชัดเจน กล่าวคือ แม้ว่าสุภาษิตที่มีความหมายไม่สมมาตรจะมีจำนวนมากที่สุด แต่หากนำสุภาษิตที่มีความหมายสมมาตรและสมมาตรบางส่วนมารวมกัน ก็จะกลายเป็นสัดส่วนที่มากเกินร้อยละ 50 ของสุภาษิตทั้งหมด คือ จำนวน 22 สุภาษิต คิดเป็นร้อยละ 52.38 สอดคล้องกับผลการศึกษาของ Liu Zhenqian (2000, pp. 79-80) เขายังกล่าวว่า สุภาษิตที่มีโครงสร้างความหมายสมมาตรนั้นเรียนรู้ได้ง่ายกว่าสุภาษิตที่โครงสร้างความหมายไม่สมมาตร โดยผู้วิจัยมีความเห็นว่า การจัดสัดส่วนของสุภาษิตทั้ง 42 สุภาษิตที่มีความสอดคล้องกับการศึกษาในขอบเขตการศึกษาภายในประเทศจีน จะช่วยให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้สุภาษิตจากโครงสร้างความหมายที่หลากหลาย โดยในความหลากหลายนั้น ก็จะได้เรียนรู้ความเป็นระบบภายในของการประกอบสุภาษิตจีนอีกด้วย 3) ความหมายเชิงอารมณ์ความรู้สึก สัดส่วนของสุภาษิตที่มีความหมายเป็นกลางมีมากที่สุด และใกล้เคียงกับสัดส่วนของสุภาษิตที่มีความหมายเชิงบวก สอดคล้องกับผลการวิจัยของ Yan Xiangru, Chen Aihui (2017) และ Li Bujun (2020) โดยเขากล่าวว่า สุภาษิตจีนที่แฝงพลังด้านบวก (正能量) หรือสื่อถึงการพัฒนาให้ดีขึ้น (积极向上) จะถูกจัดให้อยู่ในสุภาษิตที่มีความถี่ในการใช้สูงได้ง่ายกว่าสุภาษิตประเภทอื่น อีกทั้ง ยังสะท้อนให้เห็นแนวความคิดและภูมิหลังทางวัฒนธรรมของชาวจีน ดังนั้น นอกจากสุภาษิตทั้ง 42 สุภาษิตนี้จะบ่งบอกความหมายเชิงอารมณ์ความรู้สึกครบทุกประเภทแล้ว การเรียนรู้สุภาษิตกลุ่มนี้ยังจะช่วยให้ผู้เรียนได้ทำความเข้าใจแนวความคิดของคนจีนและวัฒนธรรมจีนไปในคราวเดียวกัน และ 4) ความสัมพันธ์ระหว่างสุภาษิตกับตัวชี้วัดเชิงปริมาณ มาตรฐานความรู้ภาษาจีนถือว่าเรียบเรียงได้ค่อนข้างเป็นระบบ กล่าวคือ สุภาษิตทั้ง 42 สุภาษิตล้วนจัดอยู่ในตารางคำศัพท์ขั้นสูง (ระดับ 7-9) พยางค์ อักษรจีนและคำศัพท์ที่เกี่ยวข้องกับสุภาษิต 42 สุภาษิตส่วนใหญ่จัดอยู่ในระดับ 6 ลงมา ในด้านไวยากรณ์ สามารถนำคำอธิบายการใช้คำไวยากรณ์จากตารางไวยากรณ์มาใช้ทำความเข้าใจคำไวยากรณ์ที่อยู่ในสุภาษิตได้ เช่น คำว่า “以” “所” “而”

7.2 ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากงานวิจัย

จากการวิจัยครั้งนี้ สามารถนำผลการวิจัยที่ได้ไปใช้ประกอบการออกแบบหนังสือ ตำราและบูรณาการร่วมกับการเรียนการสอนในรายวิชาสำนวนและสุภาษิตจีน ข้อเสนอแนะเบื้องต้นของผู้วิจัย ได้แก่ การนำลักษณะเด่นของสุภาษิตจีนด้านใดด้านหนึ่งมาเป็นข้อสังเกตเกี่ยวกับสุภาษิตท้ายบทเรียน หรือ การนำอักษรจีนที่ปรากฏในสุภาษิต 42 สุภาษิตนี้มาเป็นหมวดนำในการคัดเลือกหรือแยกประเภทของสุภาษิตจีน เช่น หมวดสุภาษิตที่ประกอบจากอักษร “所” โดยอาจพิจารณาร่วมกับสุภาษิตอื่น ๆ ที่ปรากฏในตารางคำศัพท์ของมาตรฐานความรู้ภาษาจีนเพิ่มเติม เพื่อเป็นการขยายวงคำศัพท์ของผู้เรียนในกรอบที่มาตรฐานระดับสากลกำหนด

ข้อเสนอแนะในการศึกษาต่อไป

สำหรับการศึกษาครั้งถัดไป ผู้วิจัยสามารถขยายขอบเขตกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเป็นสุภาษิตทั้งหมดในมาตรฐานความรู้ภาษาจีน การศึกษาและวิเคราะห์ลักษณะเด่นด้านอื่นของสุภาษิตหรือเลือกศึกษาในประเด็นที่แตกต่างออกไป เช่น การวิเคราะห์ความหมาย หน้าที่ทางไวยากรณ์และการนำไปใช้ของสุภาษิตที่มีความหมายใกล้เคียงกันในตารางคำศัพท์ เป็นต้น

เอกสารอ้างอิง

ณัฐพงษ์ วงษ์อำไพ. (2564). จังหวะการพูดภาษาไทยของผู้พูดภาษามลายูถิ่นปัตตานีเป็นภาษาแม่ตามแนวคิดแบบ จารีตกับแนวคิดแบบจำลองการเกาะกลุ่มภาษา. *วารสารมนุษศาสตร์วิชาการ*, *28*(1), 1-38.

เธียรชัย เอี่ยมวรเมธ. (2563). *พจนานุกรมจีน-ไทย ฉบับใหม่.* กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์รวมสาส์น.

ราชบัณฑิตยสถาน. (2554). *พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554*. https://dictionary.orst.go.th/index.php

เรณุกา สิทธิตถะวงศ์. (2559). การใช้ถ้อยคำเปรียบเทียบ “สุนัข” กับ “คน” ในภาษาไทยและภาษาจีน. *วารสารเทคโนโลยีภาคใต้*, *9*(2), 159-167.

สุพิชญา อ่ำคิด. (2564). การศึกษาและวิเคราะห์มาตรฐานการแบ่งระดับความสามารถทางภาษาจีนในการศึกษาภาษาจีนนานาชาติ. *การประชุมวิชาการระดับชาติ สรรพศาสตร์ สรรพศิลป์ ประจำปี 2564*. (น. 611- 629). คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

สุพิชญา อ่ำคิด.(2565). การศึกษาตัวชี้วัดเชิงปริมาณ มาตรฐานการจัดระดับความสามารถภาษาจีนในการศึกษาภาษาจีนนานาชาติผ่านมุมมองมาตรฐานสี่มิติ. *วารสารวิชาการ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์*, *9*(1), 30-44.

อาริสา หาวรดิษ. (2564). ลักษณะสุภาษิตที่ปรากฏคำว่า “เรียน” ในสุภาษิตจีน. *วารสารจีนศึกษา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์*, *14*(1), 23-42.

Chen Caiyi. (2008). *The Rhythm and Types of English Poetry*. Sichuan: Sichuan people's Press.

Examination Center of the National Chinese Proficiency Test Committee. (2001). *A Syllabus of Vocabulary and Character Levels for Chinese Language Proficiency (Revised Edition).* Beijing: Economy Science Press.

Center for Language Education and Cooperation. (2021). *Chinese Proficiency Grading Standards for International Chinese Language Education*. Beijing: Beijing Language and Culture University Press.

Confucius Institute (Hanban). (2010). *New HSK Chinese Proficiency Test Syllabus Level 1-6.* Beijing: The Commercial Press.

Li Bujun. (2020). Study on Idiom Selection in Compiling of Comprehensive Chinese Textbooks Based on Analysis of High-frequency Idioms. *Overseas Chinese Education*, (3), 20-26.

Li Hongyin. (2005). Analysis of Chinese Idioms in Syllabus of Graded Words and Characters for Chinese Proficiency. *Applied Linguistics*, (4), 73-79.

Liu Zhenqian. (2000). The Semantic Symmetrical Features of four-Character Idioms in Chinese and their Effects on Cognition. *Chinese Teaching in the World*, (1), 77-81.

Liu Zhenqian. (2004). Symmetrical Features of Ping-ze Arrangement in Four-character Chinese Idioms and Cognition. *Journal of Shandong University (Philosophy and Social Science*s), (4), 44-51.

Lyu He. (2012). A Comparative Study of New and Old HSK Syllabuses. *Heilongjiang Social Sciences*, (4), 134-136.

Luo Yu, Li Ying. (2017). A Research of the Rationality of Chinese Four-character Idioms in Graded Chinese Syllables, Characters and Words——Based on the Quantity Analysis of Three Corpora. *Journal of Guangdong University of Education*, *37*(6), 75-81.

Lexicographical Center of Commercial Press. (2002). *Xinhua Idiom Dictionary*. Beijing: The Commercial Press.

Song Yongpei, Duanmu Liming. (2001). *Hanyu Chengyu Cidian (Revised edition)*. Sichuan: Sichuan Lexicographical Press.

The Dictionary Department of the Institute of Linguistics of the Chinese Academy of Social Sciences. (2016). *Contemporary Chinese Dictionary (7th Edition).* Beijing: The Commercial Press.

Wu Huiying. (1995). Structural Harmony in Quadrasyllabics. *Xiuci Xuexi*, (1), 21-22.

Wu Yongyi. (2021). The responsibilities of native Chinese speakers ——The significance of the formulation of Chinese Proficiency Grading Standards for International Chinese Language Education. *Journal of International Chinese Teaching*, (1), 18-20.

Yan Xiangru, Chen Aihui. (2017). A Study of the interpretation of idioms in A Contemporary Chinese-Thai Dictionary. *Journal of Yunnan Normal University (Teaching and Research on Chinese as A Foreign Language)*, *15*(3), 8-20.

Zhai Yinghua. (2011). New Progress in the Development of Vocabulary Table on Chinese as a foreign language ——A Brief Review of Vocabulary in The Graded Chinese Syllables Characters and Words. *Journal of Jianghan University (Humanities Science Edition)*, *30*(6), 46-50.